

Suarez nix explicacione S. Thomae ita loquitur: „Eo ipso, quod talia sacramenta et tam sancta vereque sanctificantia instituta sunt, et ad illa digne ministranda consecrantur sacerdotes, et specialem gratiam recipiunt, statim oritur obligatio ministrandi ea in statu gratiae. Hanc vero consecutionem dupliciter probat S. Thomas. Primo quia hujusmodi minister se exhibet in illo ministerio tamquam divinum et animatum instrumentum ex officio ad hujusmodi munus deputatum; ergo tenetur se principali agenti conformare, ut sit sanctus, sicut ille sanctus est; alioqui gravem irreverentiam in eam committit. Secundo, quia quantum ex se est, contaminat sacramentum, tractando illud tamquam rem profanam, non dijudicans neque discernens pretiosum a vili, neque ministerium sacrum a communi et vulgari . . . Tertio . . . addi potest, sacerdotes sunt specialiter consecrati ad hoc munus, et ad illud digne exercendum specialem gratiam recipiunt; ergo ex vi talis muneris et consecrationis oritur eis obligatio digne ac sancte tractandi sacramenta, saltem quando illa ministrant ex officio.“

35 3. Occasione hujus quaestionis tractatae etiam id quaeri solet, quot peccata committantur a sacerdote sacrilege celebrante, seu potius, quot malitiae sive specie infima sive saltem numero distinctae in una illa sacrilega actione contineantur.

Alii tres (Gury II. cas. n. 164), alii quatuor, alii duas malitias mortales distinctas inesse, docent:

Prima mortalis malitia — in statu peccati sacramentum conficere;

Secunda mortalis malitia — in statu peccati sacramentum suscipere;

Tertia mortalis malitia — in statu peccati sacramentum administrare (sibi ipsi);

Quarta mortalis malitia — indigno (sc. iterum sibi ipsi) illud ministrare.

Verum satis probabile videtur, illam quartam malitiam a secunda non distingui ut novam, siquidem malitia, quae in conferenda indigno Eucharistia sita est, ex cooperatione cum illius peccaminosa susceptione maxime petitur: quae hic omnino coincidit cum secunda malitia. Dein tertia malitia ex sententia supra relata probabiliter non est mortalis. Quare relinquatur, ut cum Lugo l. l. n. 161 statuamus: „habet hoc peccatum (sacrilegae celebrationis) non quidem tres malitias, ut volunt aliqui . . ., nec solum unam . . . sed duas, alteram suscipiendi sacramentum, alteram conficendi in statu peccati; in quibus includitur malitia offerendi (sive sacrificandi), quum oblatio (sive sacrificium) non distinguatur a consecratione et sumptione.“

4. Similiter quaeritur, quot peccata committantur ab eo, qui continenter pluribus sacramentum administrat. Communiter ita statuitur, ut toties mortale peccatum numero distinctum committi dicatur, quoties sacramentum ministretur. In poenitentiae quidem sacramento administrando Lugo (de poenit. d. 16 n. 588) probabile putat esse, toties solummodo peccata numero distingui, quoties confessarius diversis vicibus in foro sacramentali pro tribunali sederit, sive eadem vice unum, sive plures poenitentes

tam non negent quidem, sed potissimum insistant in illa turpitudine, quod minister munus suum adeo excellens, quo assumptus sit ad gerendam Christi personam, per statum peccati commaculet: negari nequit, in eorum probabili argumentandi modo multum interesse, utrum minister munus ex speciali consecratione et perpetua deputacione, an per accidens in necessitate gerat. Quare nisi jungatur et horum ratio et ratio, quam Lugo exponit, non constat certo de mortali peccato.

audiverit et absolverit. Idem Salmanticenses (de censuris cap. 1. n. 182) absolute tenent. Quam opinionem Lugo probabilem dicit non ex sua opinione, quam tenet de specifica malitia indignae administrationis sacramentorum, sed potius secundum alteram, quam supra retulimus, explicacionem.

Ceterum communius censetur sacerdos, qui in statu peccati plures absolvat, toties graviter peccasse, quoties absolutionem pronuntiaverit. Consultius igitur est, eam in praxi sequi; si quis vero sacerdos confessionem instituturus, qui illius peccati reus esset, secundum benigniorem opinionem et computationem sese accusaret, non esset absolute reprehendus.

De numero peccatorum, quae committantur in distribuenda pluribus Sancta Eucharistia, non est, cur multum dicamus, quum ne constet quidem, peccari mortaliter: verum etiam ii, qui tenent, peccari mortaliter, numero distinguunt peccata non pro numero communicantium, sed pro numero diversarum vicium, quibus Sanctam Communionem minister distribuit.

§ 5.

De obligatione Sacramenta ministrandi.

Principia, quibus haec obligatio declaratur, sumenda sunt tum ex munere, quod aliquis cum quasi-contractu suscepit, tum ex generali obligatione caritatis, qua tenemur proximo succurrere.

I. II, quibus cura animarum vi muneris incumbit, tenentur sub gravi idque ex justitia administrare sacramenta subditis suis rationaliter petentibus.

Suscipiendo scilicet munus seu officium tacito contractu ad id se obligaverunt. Tales autem sunt non tantum Episcopi (ex parte), parochi, praelati regulares, sed ii etiam, qui munus subsidiarium vicarii, coadjutoris etc. susceperunt, modo ei conjuncta sit cura spiritualis circa certam aliquam communitatem.

Extra casum, quo sacramentum administraturo grave incommodum oritur, ii, qui in pastoralis munere constituti sunt, subditis suis toties, quoties petunt non solum ex necessitate, sed etiam propter convenientem suam profectum, sacramenta administrare debent. — At secluso periculo gravis necessitatis gravisve detrimenti et periculo fideles deterrendi a sacramentorum frequentatione, una alterave vice nolle sacramentum administrare, neglectus officii est ex parvitate materiae venialis.

Si minister sibi grave periculum timere debet, v. g. sanitatis, vitae etc.: nihilominus obligatio justitiae eaque gravis ministrandi sacramenta necessaria sustinenda est, quoties subditus in aliqua gravi necessitate spirituali versatur.

II. Reliqui, qui animarum curam ex munere non habent, sacramenta ministrare non tenentur severe, nisi secundum regulas caritatis, ex qua propter necessitatem fidelium obligatio, eaque aliquando gravis, oriri potest. — Imo idem cum eadem limitatione dicendum est de obligatione pastorum animarum circa non-subditos.

Ergo cum gravi vel etiam extremo vitae periculo hi tum tantum obligantur ad sacramenta conferenda, quando proximus in extrema vel quasi-extrema necessitate versatur. — Alias autem si commode, seu sine gravi

incommodo possunt, etiam obligantur ad ministrandum sacramentum, si quod necessarium est ad aliquem ex gravi — etsi non gravissima — necessitate eripiendum. Hanc obligationem etiam ex se gravem esse, prorsus dici debet, siquidem alias ratio reddi non potest, cur correctio fraterna unquam sub gravi urgeret: non enim ex alia radice haec obligatio oritur, quam ex obligatione succurrendi iis, qui in spirituali necessitate gravi, licet non ad extremum gravi, versantur.

Quae omnia ex auctoribus mox citandis confirmantur.

37 Explicandi causa noto quaedam singularia:

1. Graviter peccat parochus, qui saepius se difficilem et morosum praebet in excipiendis confessionibus, aut tempora non opportuna pro distribuenda S. Eucharistia constituit: in causa enim est, cur multi a sacramentis deterreantur, atque idem efficit, ac si formaliter sacramenta denegat. Gury II. n. 216, Lacroix l. 6 p. 1 n. 134.

2. Idem dic de parochis, qui nolunt confessiones excipere nisi paucis diebus in mense fixis; onerosam enim et difficilem reddunt sacramentorum receptionem, quam e contrario facilem reddere debent.

3. Ratio, cur una alterave vice denegare sacramentum ei, quem parochus satis scit in nulla necessitate versari, peccatum non sit mortale, haec est, quia damnum, quod infertur, facile reparatur. Iis autem, qui irrationabiliter vel tempore nimis importuno petant, sacramentum denegare vel differre, nullum peccatum est. Caveant vero pastores animarum, ne personas vere devotas cum devotulis confundant. Lacr. ib., Suarez de poenit. d. 32 sect. 1 n. 5 et 6, Arriaga de poenit. d. 43 sect. 2 n. 4 et 5.

4. Non omnia tenetur parochus per seipsum praestare; potest enim subditis suis etiam ex parte satisfacere per vicarios. Si vero nominatim postulatur, ipse per se petenti satisfacere debet, nisi legitime impediatur.

Minus etiam per seipsos sacramenta administrare tenentur altiores praelati; imo illi in rebus ordinarie contingentibus per alios fidelibus plene satisfaciunt, et satisfacere per alios debent.

5. In gravi vitae periculo ministro imminente, ut tempore morbi contagiosi, per se non est gravis obligatio nisi ea sacramenta ministrandi, quae simpliciter necessaria sunt, sc. baptismum et poenitentiam, dein extremam unctionem ei, qui sensibus destitutus est, antequam absolvi potuit. Vide S. Alph. l. 6 n. 233 et ib. Declarationes S. Congr. Conc. a Greg. XIII. approbatas. At suadendum omnino est, ut etiam Viaticum generatim detur.

6. Ex iisdem autem S. Congr. rescriptis anni 1576 Bened. XIV. de syn. dioec. l. 13. c. 19 n. 2 concludit, parochi non licere, tempore pestis recedere, etsi relinquat suo loco vicarium idoneum: licere tamen sibi curam sanorum reservare, si vicarius paratus sit aegrotorum curam suscipere, ne videlicet omnes infectionis periculo exponantur, neve homines etiam sani utrumque sacerdotem ex metu infectionis fugiant. V. Bened. XIV. ib. n. 6.

7. Nimius timor nimiaque cautela sive parochi sive aliorum sacerdotum vere reprehensibilis est, siquidem fideles tantum metum videntes scandalum potius, quam aedificationem capturi sunt. Fiducia in Deum et remedia cum sobria prudentia adhibita periculum satis removebunt. S. Carolus Borrom. heroicum plane exemplum dedit caritatis, quum ipse, Mediolanensis Archiepiscopus, tempore pestis in ministrandis sacramentis praeiret, imo ad aegrotos in nosocomiis decumbentes accederet, ut non necessaria tantum sacramenta, sed ipsam etiam confirmationem conferret: (cf. de syn. dioec. ib.).

§ 6.

De Sacramentis denegandis.

Praenotanda. 1. Sicut digne et rationabiliter petentibus sacramenta conferenda sunt a ministro, ita indignis sunt deneganda. Hoc enim exigit dignitas ipsa sacramentorum et *virtus religionis*, ne sacra profanationi exponantur; exigit *fidelitas a ministro* in munere sibi concredito servanda, ne margaritas mittens ante porcos contra voluntatem Domini coelestia ejus dona, ipso invito, dissipet potius, quam dispense; hoc etiam exigit *communis lex caritatis*, ne ei, qui indigne sacramenta suscipere conatur et audet, minister cooperetur scandalumve praebet: ex neglectis igitur officiis pluribus colliges, quanta malitia, nisi adsit causa excusans, in hac sacramenti administratione erga indignos contineatur.

Sed quum ex una parte cooperatio ista non necessario formalis sit, atque etiam sacramentorum profanatio per se et primario in suscipientem recidat, nec fidelitas in dispensandis bonis omnem abusum eorum, quibus dentur, necessario cavere debeat; quum dein ex altera parte ex denegatione sacramentorum aliquando majora mala oriri possint: illa obligatio sacramenta denegandi certis limitibus circumscribatur oportet. Scilicet distinctione opus est 1) inter occultum et publicum peccatorem, qui petat sacramenta, seu inter eum, cujus indignitas publice nota sit, et eum, cujus indignitas cognita sacerdoti quidem sit, ceteroquin autem occulta; 2) inter petitionem publicam et petitionem occultam.

2. *Occultus peccator* ille dicitur, cujus indignitas vel crimen paucis tantum notum est; imo tandiu aliquo modo dicitur occultus, quamdiu peccatum illius communi notitiae subduci adhuc potest.

Publicus igitur peccator ille vocatur, cujus peccatum seu indignitas ad communem notitiam venerit. Potest vero publicitas esse aut *absoluta*, aut *relativa* tantum. Relativa habetur, si solummodo ex praesentibus multi vel major pars crimen ejus, qui sacramentum petit, sciunt, id tamen ad communem vulgi notitiam nondum pervenit. — *Absoluta publicitas* adesse potest 1) ex iudicio per iudicis sententiam publicam vel publicandam, aut per propriam confessionem in tali iudicio; 2) per facti evidentiam (v. g. in foro publico aut alio publico modo patrati), ita ut nulla tergiversatione celari crimen possit; 3) per famam, si rumor sparsus est in civitate et simul adsunt vehementia patrati criminis indicia.

3. Hac distinctione data, breves propono regulas, quae communiter traduntur, postea adjiciam explicationem. Quae regulae imprimis S. Eucharistiam sive denegandam sive non denegandam spectant: at cum quibusdam modificationibus, quas ceterorum sacramentorum natura facile subministrabit, etiam illis sacramentis applicantur.

I. Peccatori publico, sive occulte petit, sive in publico, deneganda sunt sacramenta.

II. Peccatori occulto item, si occulte petit, deneganda sunt sacramenta.

III. Peccatori occulto, si in publico petit, non sunt deneganda sacramenta.

Explicatio: 1. Ratio, cur occulte petenti, etsi occultus peccator sit, sacramenta debeant denegari, ea est, quia nullum sequitur malum, propter quod praecavendum cooperatio, quae in administrando sacramento indignis reperitur, satis cohonestetur. Malum enim praecavendum, propter quod alias cooperatio illa permittitur, est diffamatio petentis cum aliis incommodis illi connexis. Sed occulte petenti ex illa denegatione nulla exoritur infamia.

2. Porro ex altera parte ex modo dictis jam sequitur, tum tantum recte dici posse aliquem occulte petere, quando petit coram solo sacerdote, aut coram sacerdote cum aliis paucis iisque ignaris vel simplicibus, qui non intelligant, de qua re agatur, ut sunt v. g. pueri. Si enim aliqui adsunt, licet pauci, quos rem evulgaturos esse praevideatur, jam non habetur occulta petitio.

3. Publicus autem peccator, qui, sive occulte sive palam petit, excludi debet a sacramentis, publicus esse potest, ut supra dictum est, propter crimen aut simpliciter et absolute publicum, aut publicum pro praesentibus tantum. Porro si peccatum secundum *'praenotanda'* absolute publicum est, sacramenta negari debent petenti, etsi ex hominibus praesentibus multi sunt, qui crimen ejus adhuc ignorant: quod per accidens fit. Peccator enim ille jus ad famam prorsus amisit; quare fieri nequit, ut diffamatione paulo latius extenta injustum incommodum illi inferatur: atqui id solum incommodum est, quod aut in se et per se, aut tamquam radix et ansa aliorum malorum pro causa habetur, cur ministro aliquando liceat, etiam indignis sacramenta conferre. — Si quis vero non ita publice diffamatus est, attamen ex praesentibus *multi* sunt, qui crimen ejus noverint: sacramentum denegandum non est, *si alii multi adsunt*, qui crimen adhuc ignorent; denegandum tum tantum est, quando ex praesentibus *relative omnino pauci* criminis ignari existunt. V. Ben. XIV. *de syn. dioec.* l. 7 cap. 11, Lacroix l. 6 p. 1 n. 138 et 139.

40 4. Hinc etiam facile deducitur, quid agendum sit cum eo, qui in uno loco publice diffamatus est, in alio vero, ubi nunc petit sacramenta, non est. Nimirum responderi debet: si ex circumstantiis elucet, illam diffamationem etiam hoc loco, ubi petit sacramenta, diu impediri non amplius posse, sed brevi esse secuturam, in hoc casu tanti non debet aestimari aliquis diffamationis acceleratio et diffusio, ut non majorem rationem habere debeamus et sacramenti reverentiae et scandali, quod fideles brevi post passuri esse praevidentur, quando scilicet cognoverint, fuisse hominem indignum et scelestum, cui accessus ad sacramenta datus fuerit. Quare in illis circumstantiis peccator potius repellendus est. Conferri potest hac in re doctrina, quam tradit Lacroix l. c. n. 140, qui videtur etiam *facultatem* majorem repulsae dandae concedere cum Bonacina, Cajet., Suarez,

Castrop., Tamb. et aliis. Attamen S. Alph^{us} l. 6 n. 46 limites hinc assignatos servandos esse recte putat.

5. Magis etiam repellendus est ille, quem peccati, propter quod indignus est, non pudet, sed qui de eo potius gloriatur. Nam tunc nulla ratio habenda est ejus circumstantiae, quod in hoc loco, ubi petit sacramenta, non cognoscatur, sed ignotus et peregrinus sit. Ignorantia enim criminis in illis adjunctis omnino per accidens est, neque ulla fit per ejus propalationem injuria, neque per se laesio caritatis; quare nulla ratio est, cur istius hominis indignitas tegatur atque ipse ad sacramenta admittatur. Quod autem homo ille indigne ferat repulsam ipsam in se spectatam, haec nulla causa est, cur ipsi parcat; imo haec in se *nunquam* ratio est, cur *ulli* peccatori indigno sacramentum ministrari permittatur. — Verum ut repellatur, sacerdoti certum esse debet, emendationem interea non esse secutam.

6. Ceterum *in dubio* de publicitate criminis potius dandum est sacramentum palam petentibus. Si vero post criminis publicitatem dubium est de emendatione vel satisfactione praestita, potius denegandum sacramentum est, seu differendum.

7. Ut igitur peccator, qui ex crimine aut ex vitiosa consuetudine diffamatus fuit, denuo ad sacramenta possit admitti, haec notanda sunt:

1) Si vixit in occasione proxima peccandi, haec communiter antea relinquenda est.

2) Si indignitas oritur ex solo crimine sine peccandi occasione, in qua maneat, sufficit, peccatorem confessum esse in publico, vel coram pluribus, ita ut brevi poenitentia sic divulgetur, uti nota erat indignitas.

3) Si alia quaedam satisfactio vel retractatio facienda est, haec praecedere debet, eaque publica, vel saltem ita exhibita, ut brevi evulgari possit (sc. si coram paucis, qui retractationem evulgaturi sint, satisfactio data est, facile coram illis paucis *statim* ad sacramenta admissio fieri potest).

4) Si quem in vitiosam consuetudinem, confessione non obstante, saepius relapsum esse vulgo constat, generatim per aliquod tempus exspectandum est, quo judicetur, emendationem esse satis probatam (nisi forte palam ostendat signa peculiaris emendationis). Cf. Lacroix l. c. n. 141 cum pluribus aliis.

8. Ex notitia igitur confessionis sacerdos, ut ad deneganda sacramenta nunquam, ita ne ad iterum concedenda quidem semper procedere potest. Quare tum monere debet poenitentem, si quem forte sacramentaliter quidem absolvit, sed publice ad Sanctam Eucharistiam admittere nondum valet, ne, quamquam confessus, repulsam postea patiat.

Scholion I. Addam, quomodo, quae dicta sunt atque Sacram⁴² Eucharistiam imprimis spectant, ad aliorum sacramentorum concessionem denegationemve applicari possint, quomodo debeant mutari.

1. Ad baptismum non ita ex improvise fit accessus; sed candidatus antea disponitur. Neque ad baptismum aliquis admittitur ob id

solum, quod non constet de ejus indignitate, sed inquirendum est antea positive de ejus dispositione et dignitate.

2. Poenitentiae sacramentum de se nunquam ita palam aut petitur, aut negatur: ibi igitur absolutio danda aut deneganda est pro dispositione, de qua inter solum confessarium et poenitentem constabit, ut postea fuse exponetur.

3. Extrema unctio, quamquam peccatori non emendato etiam deneganda est, tamen quia sacramentum est, quod in vitae periculo datur, non tantam requirit certitudinem de indispositionis absentia. Item de Viatico, quod desideratur a moribundo. Quando vero agitur de homine sensibus destituto, major reverentia videtur habenda Sanctissimae Eucharistiae, quam extremae unctionis, si moribundus honestae vitae non fuit: ceterum cf. quae in singulis sacramentis dicturi sumus.

4. Sacramentum ordinis omnino requirit positivam inquisitionem et moralem certitudinem de vera candidati dignitate: ergo ille, contra quem suspicio est, multo facilius repelli potest et debet, quam eum repelli liceat a Sacra Eucharistia sumenda.

5. Matrimonium, cujus sacerdos minister non est, sed testis tantum publicus, permitti facilius aliquando potest, propter alia mala declinanda, ut etiam ab iis ineatur, qui sacramentis suscipiendis indigni habentur: sed de hoc plura suo loco.

6. Restat igitur solum confirmationis sacramentum, de qua concedenda negandave vix alia principia statui possunt, quam quae supra universim data sunt, et quae imprimis in Sanctissima Eucharistia valere dixi. Id solummodo notandum, Episcopum, confirmationis ministrum, plerumque aliter agere non posse, nisi ut parochi testimonio stet, atque eos admittat, quos ille admisit.

43 Scholion II. Incommoda et damna, ad quae praecavenda non quemlibet indignum a sacramentis repelli posse dictum est, ex parte suscipientium consideravimus. An igitur ex parte ministri ejusmodi gravia damna accidere possunt, propter quae declinanda indigno sacramentum ministrari liceat, e. g. si quis peccator sacerdotem mortem ei minando cogere conetur, ut sibi sacramentum administret?

Negandum est, id licere. Quod ut melius intelligatur, discrimen enucleatius exponendum est, quod intercedit inter casum mox allatum et inter sacramentum homini alioqui non rite disposito non negandum.

Nimirum 1) ingens discrimen inter eum, qui interne non rite dispositus cum aliis ad sacramentum accedit, et inter eum est, qui cum positiva summa injuria sacramentum postulat. Prior potius *omittendo* debitum honorem contra sacramentum delinquit, alter *invadendo positive* honorem sacramenti laedit: quare multo magis urget obligatio hunc repellendi. 2) Ille, qui tantummodo sine debita dispositione ad sacramentum accedit, a ministro non juvatur in aliqua actione, quam tandem sine peccato ponere non possit: potest enim revera occultus peccator, quando jam in eo est, ut sacramentum recipiat, praemissa contritione, digne recipere, neque tenetur in illis angustiis potius recedere, quam sola contritione contentum esse; quamquam

et antea se conjiciendo in illas angustias peccavit, et communiter de contritione curam non habebit. Qui vero minis gravibus extorquere vult sacramenti collationem, actum committit, qui a peccato gravi immunis esse *nequit*, gravem injuriam infert sacramento, ad quam inferendam sacerdos obsecundaturus cooperatur. 3) Effectus bonus, propter quem aliquando cooperatio ad effectum malum (intellige hic sacramenti profanationem) permittitur, in uno casu, sc. in collatione sacramenti erga indignum, ut communiter fit, aequae immediate sequitur, atque effectus malus; in casu autem altero, quem discutimus, non aequae immediate sequitur, ita ut cooperatio licita non sit. Nimirum in priore casu effectus bonus est, ut illaesa maneat fama peccatoris, et ut alia incommoda vitentur, quae cum famae laesione cohaerent, i. e. timor fundatus fidelium et aversio a sacramentorum frequentatione, quae nimis odiosa facile reddi posset. At famam illam manere illaeram, aequae immediate sequitur, ac malus effectus sacramenti profanationis: nam ex repulsa aequae immediate, imo *magis necessario* sequitur famae laesio, quam ex concessione sequitur sacramenti profanatio. Sed si nunc oculos conjicimus in eum, qui metu mortis sacerdotem cogere velit, ut sibi indigno sacramentum conferat: effectus bonus, i. e. evasio mortis seu vitae conservatio sequitur *mediante sacramenti profanatione*; ergo non aequae immediate sequitur bonus effectus, ac malus. Quo fit, ut nunquam liceat ad hanc profanationem concurrere, sed ut potius mors, si inferatur, fortiter subeunda sit.

Scholion III. Cum indigna sacramenti collatione *fictio* seu *simulatio sacramenti* cohaeret. Quae, utut videri alicui possit justus modus profanationis sacramenti effugiendae, licita tamen non est.

Proscriptam habemus thesin 29 ab Innoc. XI.: „Urgens metus gravis est causa sacramentorum administrationem simulandi.“

In definienda autem illa simulatione seu fictione, quae ex sese et absolute illicita sit, theologi multum laborant. Suarez, afferens exemplum conferendi sacramenti sine intentione, dicit, actum *fictum* esse actum, qui externe ita ponatur, ac si omnia ad valorem requisita adsint, sed animo ficto, seu sine interna voluntate et intentione. Ita v. g. fide contractum facit, qui verba, quibus contractus perficiatur, profert, sed voluntatem verum contractum faciendi nullatenus habet. Ita *de leg. l. 1 c. 5 n. 7.*

Simili modo Mazzotta (*de sacr. in gen. q. II. fere in fine*) „simulare“, inquit, „administrationem sacramenti dicitur, qui profert formam sacramentalem super materiam sine intentione conficiendi sacramentum.“ Potest tamen *fictio sacramenti* paulo latius sumi pro omni defectu essentiali voluntario, sed modo pro aliis imperceptibili in confectione sacramenti commisso, ita ut praeter formam sine intentione prolatam intelligatur etiam quilibet modus, quo adhibeatur materia ex occulto defectu invalida aut forma essentialiter corrumpatur, iis, qui jus habent ad sacramenti legitimam confectionem, in errorem necessario inductis. Velut si sacerdos fingens, sed re ipsa omittens consecrationem in Missa, hostiam non consecratam adorandam elevet, sive fide, sive omnino non pronuntiaverit verba, sive pro materia adhibuerit rem invalidam.

Malitiam autem, quae in fictione sacramenti committitur, Mazzotta l. c. breviter explicat his verbis: „est abusus rerum sacrarum et quaedam illusio Dei, et insuper est mentiri facto (reale mendacium) in re gravi.“

Aliis verbis dici potest: fictio sacramenti est *mendacium graviter nocivum*, et est *mendacium sacrilegum*, quum ipsa re sacra, videlicet ritu sacro a Christo instituto minister sacrilege abutatur tamquam medio mendacii proferendi. In fictione Eucharistiae accedit multiplex *idololatria*.

Paulo diversa fictio committitur, si hostia non consecrata pro consecrata communicaturo porrigitur. Quae non ipsius sacramenti fictio est, attamen fictio *circa* sacramentum. Haec, si ex condicto forte fiat, deceptionem graviter damnosam erga suscipientem quidem non inducit; sed quoniam inductio ad idololatriam materialem et simulatam inest, gravissimum sacrilegium semper continet: quare ad evitandam sacrilegam Sanctae Eucharistiae sumptionem eo artificio uti nunquam licet, quia peccatum mortale unum altero *graviore* evitaretur.

Aliud esset, si ex conventionem cum eo, qui se ad dignam Sanctissimae Eucharistiae susceptionem componere non posse arbitratur, sed neque sine gravis infamiae periculo prorsus abstinere vel discedere posse sibi videtur, res ita componeretur, ut sacerdos, pronuntiatis verbis „Corpus D. N. etc.“, sacram particulam non porrigeret, sed confestim in ciborium reponeret. Quae agendi ratio, si ex gravi causa fiat, in se quidem illicita dici nequit; at rarissime expediet ea uti, siquidem plerumque ne illud quidem incommodum vitabit — periculum puta diffamationis — ad quod evitandum assumitur.

⁴⁵ A fictione seu simulatione sacramenti toto coelo distat ejus *dissimulatio*, seu potius sacramenti denegationis *dissimulatio*. Quae in absolutionis sacramentalis negotio non tantum licita, sed saepe necessaria est. Denegationem enim absolutionis aliis precibus recitatis et benedictione data tegere, nullo modo est fingere sacramentum; sed illa denegatio poenitenti quidem vix unquam, aliis autem utique occultanda est, ne sigillum sacramentale laedatur.

In matrimonio contrahendo, si gravis metus incussus est, scienter declarare consensum invalidum, potest alicui videri simulatio sacramenti. De nomine quidem nolo contendere, quamquam recte negari potest sacramenti fictionem subesse; at ita agere, sine ulla dubitatione licebit. Matrimonium enim sequitur prorsus naturam contractus: quare quae in aliis contractibus fieri licet, ne contrahens gravem injuriam patiat, etiam in matrimoniali contractu licita sunt. — Ceterum qui gravi metu ad matrimonium compellitur, validum consensum, quantumvis velit, dare nequit, neque id alterum fugere potest, quare in errorem invincibilem non inducitur. Nihilominus in eo casu praestat, cum restrictione non pure mentali verba proferre, quae matrimonialem consensum dubie expriment: quo fit, ut neque contractus neque sacramentum ullo modo simuletur.

⁴⁶ Appendix.

Hinc colligitur, circa sacramentorum administrationem graviter peccari praecipue in sequentibus:

1. Si ex impia intentionis perversione sacramentum simulatur;
2. si voluntarie vel ex gravi negligentia materia formave mutatur, ita ut invalidum fiat sacramentum;

3. si ita producit voluntaria distractio, ut periculum sit in valore errandi. — Communis est in his omnibus peccatis 1) malitia, quae continetur in mendaci abusu sacratissimi et divini signi, ita tamen, ut gradus hujus malitiae summus sit in 1., infimus in 3.; 2) malitia injustae deceptionis et damni aliorum. — In Eucharistia alia accedunt —;
4. si notabiliter, quamquam sine valoris periculo, receditur a forma et ritu ab Ecclesia praescripto;
5. si sine rationabili causa sacramentum iteratur — quod peccatum accedit ad malitiam *primam*, quae est in peccatis n. 1 et 2;
6. si, existente rationabili dubio, sacramentum conditionate non iteratur, idque pro gravitate damni aliisque circumstantiis;
7. si minister, ut consecratus minister est, sacramentum conficit in statu peccati;
8. si a sacerdote in munere constituto sine sufficienti causa subditis sacramenta denegantur;
9. si ab aliis sacerdotibus secundum regulas caritatis non succurritur iis, qui in necessitate versantur;
10. si sacramenta indignis administrantur.

Caput V.

De subjecto Sacramentorum seu de Sacramentorum susceptione.

Sacramenta, exceptâ S. Eucharistiâ, perficiuntur in aliquo subjecto, ita ut sacramentum conficere idem sit atque administrare. Ad doctrinam sacramentorum in genere complendam de subjecto sacramentorum quaedam notatu digna sunt.

§ 1.

De valida Sacramentorum susceptione.

I. Valor sacramentorum, quae in subjecto conficiuntur, eatenus pendet ab homine suscipiente, ut requiratur susceptio, quae dici possit *voluntaria*.

II. Haec voluntas in homine adulto, i. e. ratione utente, *personalis* adesse debet¹; in iis vero, qui ad usum rationis nunquam pervenerant, pro sacramentis, quorum capaces sunt, sufficit voluntas ministri, qua nomine Christi et Ecclesiae agit, ut videlicet ii, qui rationis usu nondum potiti sunt, sicut sine propria voluntate ceciderunt in Adamo primo, ita erigantur in Adamo secundo.

III. Baptismus valide susceptus praerequitur ad valorem aliorum sacramentorum.

¹ Trid. sess. 6 cap. 7 dicit, justificationem fieri „per voluntariam susceptionem gratiae et donorum“.